

Asia: VN/23899/2023

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä laiksi fossiilisen polttoaineen jakelun päästökaupasta

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot koskien HE luonnosta

Rakennusteollisuus kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto koskien asiaa VN/23899/2023 Hallituksen esitys laiksi fossiilisen polttoaineen jakelun päästökaupasta.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki fossiilisen polttoaineen jakelun päästökaupasta. Ehdotetulla lailla pantaisiin osaltaan täytäntöön muutettu päästökauppaa koskeva direktiivi rakennusten erillislämmityksen, tieliikenteen ja eräiden muiden alojen päästökaupan osalta.

Rakennusteollisuus pitää esitetystä kannatettavana. Ilmastotavoitteiden konkretisoituessa on keskeistä varmistaa toimenpiteiden oikeudenmukaisuus ja kustannustehokkuus. Päästökauppa on todettu toimivaksi keinoksi.

Rakennusteollisuudessa vaikutukset kohdistuvat energiantensiiviseen teollisuuteen sekä maa- ja vesirakentamiseen, jossa polttoaineen osuus rakentamisen kokonaiskustannuksista on merkittävä. Tilastokeskus julkaisee maarakennusalan konekustannusindeksiä, joka mittaa maarakennusalan yrittäjien koneiden käyttöön ja omistukseen liittyvien kustannustekijöiden hintakehitystä. Indeksien painorakenteen mukaisesti polttoaineen painoarvo on 15,6–15,7 %. Lisäksi logistiikan merkitys toimialalle on merkittävä tuotekuljetuksissa tai esimerkiksi siirrettäessä isoja maamassoja. Esityksessä on arvioitu kustannusvaikutuksia mutta käsityksemme mukaan vaikutukset olisivat esitettyjä pienempiä.

Arvion mukaan päästökaupalla saadaan kerättyä 500 M€:n vuosittaiset huutokauppatulot ja rakennusteollisuuden näkökulmasta keskeinen kysymys on, että miten kerätyt varat käytetään. Näkemyksemme mukaan varat tulisi kohdentaa vaihtoehtoisten käyttövoimien markkinaa avaaviin

tuki- ja ohjaustoimiin, jotka vaikuttavat sekä pääomakuluihin että käyttökuluihin. Tällaisia ovat rakennusteollisuudessa esimerkiksi vähäpäästöisten työkoneiden hankintatuki tai vaihtoehtoisten käyttövoimien infratuki. Tukitoimien lisääminen oli yksi keskeisistä ehdotuksista Työkoneiden kustannustehokkaat päästövähennyskeinot-raportissa (Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 2022:63).

Säännelty yhteisö

Palaute ehdotetusta säännellyn yhteisön määritelmästä ja veloitteiden siirrosta sopimuksella sekä sääntelyn kohdetta koskevista vaikutuksista

Rakennusteollisuudessa on muutamia toimijoita, joilla on rekisteröidyn varastonpitäjän lupa (valmistevero vapaa varasto) ja jotka säilyttävät varastoissaan valmisteveron alaisia tuotteita.

Säännellyn yhteisön tehtävien siirrosta sopimiseen tulee laatia selkeä ohjeistus ja siitä tulee tehdä riittävän kevyt toimenpide, jotta se ei aiheuta merkittävää raportointitaakkaa.

Maa-, metsä- ja kalatalous

Miten ja kenelle mahdolliset hyvitykset tulisi toteuttaa erityisesti maa-, metsä- ja kalatalouden toimialoilla?

-

Liikennesektorin toimijat

Mitä vaikutuksia soveltamisalarajauksella on toimintaanne?

Tuotekuljetusten hintoihin tulee kustannuspaine. Tätä voidaan kompensoida ammattidieselillä, joka on tärkeä keino turvaamaan suomalaisyritysten kilpailukykyä sekä hillitsemään kuljetuskustannusten nousupainetta. Kuljetuskustannusten nousulla on laajat heijastusvaikutukset koko Suomen logistiseen kilpailukykyyn.

Miten mahdolliset hyvitykset niille yritysmuotoisille toimijoille, joiden käyttämä polttoaine tulee soveltamisalan piiriin, voisi toteuttaa?

Näkemyksemme mukaan varat tulisi kohdentaa vaihtoehtoisten käyttövoimien markkinaa avaaviin tuki- ja ohjaustoimiin, jotka vaikuttavat sekä pääomakuluihin että käyttökuluihin. Työkonesektorilla tällaisia ovat esimerkiksi vähäpäästöisten työkoneiden hankintatuki tai vaihtoehtoisten käyttövoimien infratuki. Tukitoimien lisääminen oli yksi keskeisistä ehdotuksista Työkoneiden kustannustehokkaat päästövähennyskeinot-raportissa (Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 2022:63)

Laurila Juha
Rakennusteollisuus RT ry